

Dieren 30 mei 2025

Geachte raad,

Van klassieke naar maatschappelijke bibliotheek, met een forse uitbreiding van taken de afgelopen tien jaar. Aantallen bezoekers en deelnemers aan activiteiten die maar blijven groeien. Op scholen, op de kinderopvang en in buurtcentra, overal zijn bibliotheken of activiteiten van de Zoomerij te vinden. Bibliotheken zijn de beste bezochte instellingen van Nederland. We kunnen dan ook gerust vaststellen dat de Zoomerij haar rol in de maatschappij pakt en dichtbij de inwoners van Rheden staat. Mede dankzij het Rijk, de provincie en jullie als gemeente lukt ons dit. En het mooie is dat in Rheden, de Zoomerij meer is dan een bibliotheek. Het is ook een plek waar volop ruimte is voor kunst & cultuur en andere maatschappelijke organisaties, die wij huisvesten. Dit alles bij elkaar zorgt ervoor dat Rheden al twee jaar op rij 'de best presterende bibliotheek' van Gelderland heeft. En daar zijn andere gemeenten jaloers op. Dat kan ook niet anders als je in een land leeft waar laaggeletterdheid nog steeds toeneemt. En waar het belang van je constant te blijven ontwikkelen, om mee te kunnen blijven doen aan een snel veranderende samenleving, groter is dan ooit. Andere gemeenten willen graag hebben wat Rheden al heeft en waar we jaren over gedaan hebben, om dat zorgvuldig samen op te bouwen.

Voor de derde jaar op rij klopt ik helaas bij u aan. Sinds oktober 2022, kort nadat ik begon als directeur van toen nog Cultuurbedrijf RIQQ en de Bibliotheek Veluwezoom, ben ik in gesprek met de gemeente over tekorten die toen ontstonden door de extreem gestegen kosten en de achtergebleven indexatie. U heeft als raad de Zoomerij voor 2024 en wederom voor 2025 geholpen, door het ontstane gat in onze begroting grotendeels te dichten. U nam de motie 'een toekomstbestendige Zoomerij' unaniem aan, wat ons perspectief gaf. U besloot vorig jaar via een amendement dat het extra geld van het Rijk (€128.800) om de bibliotheek te versterken, ook daadwerkelijk naar de bibliotheek moest. U riep ook het college op het gesprek aan te gaan met alle organisaties die onderdeel zijn van de sociale basis over de aangekondigde bezuinigingen. In ons geval heeft dat niet geleid tot een aangepast voorstel vanuit het college met betrekking tot de aangekondigde bezuinigingen. Over de toekomst van de Zoomerij, maak ik mij daarom grote zorgen.

Er zijn vorig jaar zware bezuinigingen op de sociale basis, waaronder de bibliotheek en cultuur aangekondigd. Voor de Zoomerij gaat het om €120.000 aan bezuinigingen vanaf 2026 en in 2027 nogmaals €100.000. Dat is in totaal €220.000. Dat komt bovenop de tekorten die er al zijn en waarvoor u extra gelden in 2024 en 2025 beschikbaar heeft gesteld. Onze tekorten nemen zolang er een gebrek is aan indexatie jaarlijks toe. De gemeente heeft uitdagingen, dat zien we. Gesprekken over meer en betere samenwerking tussen bewoners, organisaties en de gemeente zijn gestart. Die gesprekken moeten we koesteren en structureel met elkaar voeren. Zowel afgelopen decembercirculaire als de voorjaarsnota van het Rijk pakken beter uit voor de gemeente, dan vooraf verwacht. Ik zie dat niet vertaalt in de vorm van verzachting van de aangekondigde bezuinigingen. Mijn overtuiging is dat nu bezuinigen op de sociale basis, straks duur repareren gaat betekenen. De beste buffer op de gemeentelijke begroting is een sterke sociale basis.

Voor 2026 staat de wettelijke zorgplicht van gemeenten voor bibliotheken op de landelijke agenda. We zien dat de gemeente Rheden nog niet klaar is voor die zorgplicht. In de kadernota wordt de zorgplicht ook niet genoemd. De zorgplicht vraagt van de gemeente een meerjarenplan 2026-2029, inclusief begroting, specifiek voor de bibliotheek, vastgesteld door de raad. Het plan beschrijft op welke manier de gemeente de wettelijke zorgplicht invult, rekening houdend met elementen als de omvang, de dichtheid en samenstelling van de bevolking, de lokale maatschappelijke opgaven en de positie van de bibliotheek te midden van andere sociaal-culturele voorzieningen en het onderwijs.

Mijn verzoek aan u is:

1. Bezuinig niet op de sociale basis, inclusief de bibliotheek en cultuur. Zoals gezegd nu bezuinigen, is straks duur repareren.
2. Zorg dat de extra biebgeden van €128.800, in het kader van de wettelijke zorgplicht voor bibliotheken, structureel naar de bibliotheek gaan, daar zijn ze per slot van rekening voor bedoeld.
3. Geef de Zoomerij meerjarenperspectief met het vaststellen van het meerjarenplan voor de bibliotheek 2026-2029.
4. Besluit als raad om jaarlijkse subsidies te indexeren. Het niet of beperkt indexeren raakt de bestaanszekerheid van de sociale basis. Een fatsoenlijke indexering en een adequate

compensatie voor de cao-loonstijgingen voor maatschappelijke organisaties is noodzakelijk, om te kunnen blijven doen wat we doen.

Als de door het college voorgestelde financiële kaders blijven staan, dan moet ik helaas drastisch snijden in onze dienstverlening. Daar ontkom ik dan niet aan. Na 1 juli 2025 zal ik dan pijnlijke keuzes moeten gaan maken. We hebben niet de luxe om de behandeling van de begroting in november 2025 af te wachten, voordat we maatregelen nemen. Ik hoop dat u één amendement aanneemt, tijdens de besluitvorming over de kadernota, die ons voldoende zekerheid geeft, zodat we niet hoeven te snijden in onze dienstverlening.

De gemeenteraadsverkiezingen zijn over minder dan één jaar. Als Zoomerij gaan wij de komende weken alvast campagne voeren op een positieve manier, voor behoud van waar wij in geloven. En voor behoud van hetgeen waarvan wij overtuigd zijn dat het Rheden zowel maatschappelijk als financieel vooruit helpt. Dat doen we door posters te verspreiden, waarmee we de waarde van ons werk laten zien. Die posters delen we online, met elke keer een toelichting over de waarde van ons werk.

Ik hoop op uw steun te mogen rekenen.

Voor vragen kunt u altijd bij mij terecht.

Hartelijke groet,

de Zoomerij